

Prijedlog

Na temelju članka 58. stavka 6. Zakona o zračnom prometu (Narodne novine, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) i članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2017. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvća se Izvješće o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu u 2015. i 2016. godini, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu aktom, klase: 343-01/17-01/20, urbroja: 376-02-02-17-21, od 18. prosinca 2017. godine.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 58., stavak 6. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) propisano je da Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu o svom radu pisanim putem izvješćuje Vladu Republike Hrvatske najmanje jedanput godišnje.

Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu je izradilo ovo Izvješće u svrhu informiranja Vlade Republike Hrvatske o svojem radu u 2015. i 2016. godini.

Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu je aktom Klasa: 343-01/16-01/15, URBROJ: 376-02-02-17-42 od 6. prosinca 2017. godine dostavilo Vladi Republike Hrvatske Izvješće o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu u 2015. godini.

Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu je aktom Klasa: 343-01/17-01/20, URBROJ: 376-02-02-17-17 od 28. studenog 2017. godine dostavilo Vladi Republike Hrvatske Izvješće o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu u 2016. godini.

U skladu s člankom 29. Poslovnika Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 154/11, 121/12, 07/13, 61/15, 99/16 i 57/17) na Izvješća o radu Povjerenstva pribavljena su mišljenja Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva financija, Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva obrane, Državne uprava za zaštitu i spašavanje, te Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu.

Dana 15. prosinca 2018. godine od strane Stručne radne skupine Koordinacije za sektorske politike zatraženo je da se pripremi objedinjeno Izvješće o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu u 2015. i 2016. godini. Objedinjeno Izvješće pripremljeno je 15. prosinca 2017. godine aktom Klasa: 343-01/17-01/20, URBROJ: 376-02-02-17-20.

Slijedom navedenog, predlaže se Vladi Republike Hrvatske donošenje predmetnog Zaključka o prihvatanju Izvješća o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu za 2015. i 2016. godinu.

REPUBLIKA HRVATSKA
POVJERENSTVO ZA UPRAVLJANJE
SIGURNOSTU U ZRAČNOM PROMETU

Klasa: 343-01/17-01/20
URBROJ: 376-02-02-17-20

Zagreb, 15. prosinca 2017.

Sukladno točki VI. Odluke o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 76/2014 i 119/15), Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu dostavlja pisanim putem Vladi Republike Hrvatske

IZVJEŠĆE

O RADU POVJERENSTVA ZA UPRAVLJANJE SIGURNOSTU U ZRAČNOM PROMETU U 2015 I 2016. GODINI

I. UVOD

Temeljem obveze iz Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) članak 58., stavak 6., te Poslovnika Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (članak 1.), Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu izradilo je ovo Izvješće u svrhu izvješćivanja Vlade Republike Hrvatske o svojem radu u 2015. i 2016. godini.

Standardi Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (u daljnjem tekstu: ICAO), kao specijalizirane ustanove Ujedinjenih Naroda pozivaju države na uspostavu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (State Safety Programme- SSP), kako bi postigle prihvatljivu razinu performanse sigurnosti. Standardi zahtijevaju da države članice uspostave i održavaju zahtijevanu razinu sigurnosti, te da kontinuirano rade na unapređenju sigurnosti.

Europska komisija je razvila Europski program sigurnosti (u daljnjem tekstu: EASP). Temeljem EASP-a, Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (EASA) je inicijalno razvila i svake godine ažurira Europski plan sigurnosti zračnog prometa (EPAS), u kojem definira europske pokazatelje sigurnosti i aktivnosti vezane uz provedbu istih. Države članice EU, a tako i Republika Hrvatska, u svojim nacionalnim programima sigurnosti bi trebale implementirati europske smjernice.

II. OSNIVANJE, ČLANOVI, NADLEŽNOST

Odlukom o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu («Narodne novine», broj 76/2014 i 119/15), a temeljem članka 58. Zakona o zračnom prometu, osnovano je Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) u svrhu uspostave i praćenja provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu, donošenja strateških odluka i smjernica, te učinkovitog djelovanja na cjelokupni sustav sigurnosti zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

Članovi Povjerenstva, imenovani spomenutom Odlukom, koji su tijekom 2015. i 2016. godine sudjelovali u radu Povjerenstva:

- Omer Pita, predsjednik Povjerenstva u periodu siječanj – listopad 2015. godine, direktor Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: HACZ),
- Ante Lažeta, predsjednik Povjerenstva u periodu studeni 2015 - prosinac 2016. godine, direktor HACZ,
- Dan Simonić, zamjenik predsjednika Povjerenstva u periodu siječanj-prosinac 2015. godine, čelnik unutarnje ustrojstvene jedinice Ministarstva nadležne za civilno zrakoplovstvo,
- Nikolina Erceg Drnovšek, koordinator Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu, voditelj ureda upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa HACZ, član Povjerenstva u periodu siječanj 2015. -prosinac 2016. godine,
- Danko Petrin, član, Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (u daljnjem tekstu: AIN), član Povjerenstva u periodu siječanj 2015. -prosinac 2016. godine,
- Lukša Novak, član, direktor Zračne luke Split, predstavnik Hrvatske gospodarske komore, član Povjerenstva u periodu siječanj 2015. -prosinac 2016. godine,
- Krešimir Vlašić, član, voditelj kvalitete i sigurnosti Croatia Airlines, predstavnik Hrvatske gospodarske komore, član Povjerenstva u periodu siječanj 2015. -prosinac 2016. godine,
- Zoran Maranović, član, predstavnik Ministarstva obrane (u daljnjem tekstu: MORH), član Povjerenstva u periodu: listopad 2015. - prosinac 2016. godine,
- Dragan Bilać, član, direktor Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o.(u daljnjem tekstu: HKZP), član Povjerenstva u periodu siječanj 2015. -prosinac 2016. godine,
- Nikola Gaće, član, zamjenik ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: DUZS, član Povjerenstva u periodu: siječanj-prosinac 2015. godine.

Članovi Povjerenstva, imenovani spomenutom Odlukom, koji nisu sudjelovali u radu Povjerenstva tijekom 2016. godine su g. Dan Simonić, koji od početka 2016. godine više ne obnaša dužnost čelnika unutarnje ustrojstvene jedinice Ministarstva nadležne za civilno zrakoplovstvo, te predstavnik Državne uprave za zaštitu i spašavanje (u daljnjem tekstu: DUZS) g. Nikola Gaće koji je DUZS napustio krajem 2015. godine.

Iako je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: MMPI) pokrenulo postupak izmjene Odluke o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu, novi predstavnici unutarnje ustrojstvene jedinice Ministarstva nadležnog za civilno zrakoplovstvo i DUZS do kraja 2016. godine nisu imenovani.

Temeljem članka 56. Zakona o zračnom prometu, Vlada Republike Hrvatske, u cilju postizanja prihvatljive razine sigurnosti u Republici Hrvatskoj, a na prijedlog Povjerenstva, donijela je dana 30.12.2015. godine Odluku o donošenju Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 141/15).

U svezi provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu poslovi i nadležnosti Povjerenstva su:

- strateško upravljanje sigurnošću zračnog prometa na teritoriju i u zračnom prostoru Republike Hrvatske prema nacionalnim i međunarodnim zahtjevima i standardima,
- praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu,
- predlaganje prihvatljive razine sigurnosti kroz prijedloge izmjena i dopuna Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu,
- davanje preporuka i smjernica nadležnim tijelima u vezi provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu.

III. GLAVNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA TIJEKOM 2015 I 2016. GODINE:

Tijekom 2015. godine održana su tri sastanka Povjerenstva kako slijedi:

13. sastanak - 27.02.2015

14. sastanak - 17.6.2015.

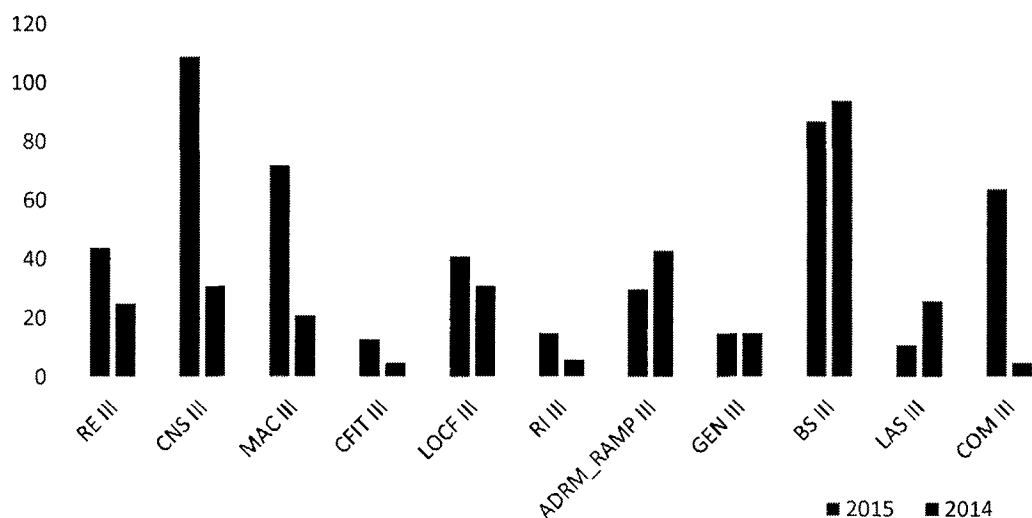
15. sastanak - 13.11.2015.

Tijekom svih sastanaka Povjerenstva analizirana su periodička izvješća o stanju sigurnosti u zračnom prometu. Podaci su pohranjeni u HACZ bazi događaja koju vodi Ured sigurnosti zračnog prometa i upravljanja kvalitetom. Izvješća predstavljaju statistički obrađeni podaci prikupljeni putem proaktivnog procesa upravljanja sigurnošću, tj. podaci o događajima povezanim sa sigurnošću prijavljeni putem programa obaveznog i dobrovoljnog izvješćivanja. Svi prijavljeni događaji razvrstavaju se po pokazateljima definiranim u Nacionalnom programu sigurnosti zračnog prometa. Za svaki pokazatelj određene su granične vrijednosti koje predstavljaju standardnu devijaciju kako bi se mogli analizirati trendovi. Značajnija odstupanja se detaljnije analiziraju i u slučaju prepoznavanja opasnosti omogućavaju Povjerenstvu definiranje aktivnosti usmjerenih na smanjivanje rizika i po potrebi izmjene Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu uključujući i Plan sigurnosti.

Tijekom 2015. godine zaprimljeno je i obrađeno ukupno 615 izvješća o događajima povezanim sa sigurnošću. Podaci prikupljeni temeljem sustava dobrovoljnog i obaveznog izvješćivanja nisu ukazivali na značajne negativne trendove u odnosu na prethodne godine, no primijećen je trend smanjenja broja izvješća od strane pojedinih subjekata. Zaključeno je kako će HACZ u sklopu redovnih nadzora i prilikom organizacije radionica sa zrakoplovnom zajednicom staviti veći naglasak na izvješćivanje, te za početak upozoravati subjekte na obvezu slanja izvješća.

Slika 1: Pregled učestalosti pokazatelja Razine III Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu za 2014. i 2015. godinu

Pokazatelji Razine III

Porast izvješća prema pokazatelju COM (problemi sa čujnosti na frekvencijama) nije uzrokovan povećanim brojem događaja koje možemo okarakterizirati kao događaje s većom razinom ozbiljnosti i značajnim rizikom nego se radi o činjenici da su se s početkom 2015. godine putem Izvješća o događaju povezanim sa sigurnošću počeli prijavljivati svi događaji povezanim sa smetnjama u komunikaciji i na frekvencijama koja su do sada bili prijavljivani većinom samo HAKOM -u. Iz sličnog razloga je zabilježen i porast broja izvješća prema pokazatelju CNS (događaji vezani uz smetnje i kvarove sustava za pružanje usluge komunikacije, navigacije i nadzora -CNS), te indikacije lažnih STCA (Short Term Conflict Alert)) i MAC (Opasno približavanje/gubitak separacije/ sudar zrakoplova u zraku) koji su zbog toga što su procijenjeni kao događaji niže razine ozbiljnosti i niske razine rizika do sada bili evidentirani samo u internom sustavu izvješćivanja određene organizacije.

Tijekom 2015. godine dogodio se veći broj nesreća nego u prethodnim godinama, mahom u generalnoj avijaciji. Obzirom kako nisu završene istrage i izdana završna izvješća temeljem kojih bi se mogli uočiti zajednički uzroci ili sustavni problemi, Povjerenstvo će tijekom 2016. godine imati veći fokus na aktivnosti koje se odnose na „generalnu avijaciju,“ te po potrebi predložiti proširenje aktivnosti u planu sigurnosti, koje će koordinirati sa aktivnostima HACZ-a.

Članovi Povjerenstva su izradili i usvojili nacrt izmjene i dopune Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu te u njemu sadržanog Plana sigurnosti. Na nacrt Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu zatražene su primjedbe i mišljenja Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: MPPI), Ministarstva financija, Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva gospodarstva, MORH, DUZS, te AIN. Primjedbe i mišljenja su uzeta u obzir te je shodno tome revidiran nacrt i utvrđen prijedlog Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu od strane Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 30. prosinca 2015. godine. Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu i Odluka o donošenju Nacionalnog programa objavljeni su u „Narodnim novinama“, broj 141/15.

Članovi Povjerenstva su izradili i usvojili nacrt Izvješća o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu za 2014. godinu. Na nacrt Izvješća o radu Povjerenstva zatražene su primjedbe i mišljenja MPPI, Ministarstva financija, Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva gospodarstva,

MORH, DUZS, te AIN. Izvješće o radu Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu za 2014. godinu prihvaćeno je na sjednici Vlade Republike Hrvatske koja je održana 30. prosinca 2015. godine.

U skladu sa novim Nacionalnim programom sigurnosti pokazatelji performanse sigurnosti se sada razvrstavaju u tri razine: Prva razina pokazatelja performanse sigurnosti - SPI (Safety Performance Indicators) su podaci o broju nesreća i ozbiljnih nezgoda u određenom vremenskom razdoblju. Druga razina SPI su podaci o broju događaja kategoriziranih kao nezgode u određenom vremenskom razdoblju. Izvor podataka za prve dvije razine je ECCAIRS (European Co-ordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems). Nezgode se razvrstavaju prema kategorijama događaja u skladu s ICAO ADREP (ICAO Accident/Incident Data Reporting) taksonomijom. Za potrebe praćenja relevantnih pokazatelja performanse sigurnosti na ovoj razini se prate sljedeće kategorije rizika: CFIT (Kontrolirani let u teren), LOCF (Gubitak kontrole nad zrakoplovom u letu), MAC (Opasno približavanje/gubitak separacije/ sudar zrakoplova u zraku), RI (Neodobreni upad na uzletno-sletnu stazu), RE (Izlijetanje sa uzletno-sletne staze), BS (Sudar s pticom), ADRM (Događaj vezan uz dizajn aerodroma, usluge ili funkcionalnosti) i RAMP (događaj povezan s pružanjem zemaljskih usluga).

Treća razina SPI su pokazatelji vezani uz praćenje definiranih specifičnih događaja prema određenim kategorijama. To su događaji koji mogu predstavljati rizik za sigurnost zrakoplovstva, a koji prema procjeni rizika nisu kategorizirani kao nezgode.

Povjerenstvo je prepoznalo potrebu da se na nacionalnoj razini unaprijedi promicanje Kulture pravičnosti. Slijedom navedenoga u Plan sigurnosti uključeno je novo područje: „Kultura pravičnosti.“ Kao prioritetna aktivnost identificirana je potreba organiziranja radionice za predstavnike pravosudnih tijela, te razrada načela i ključnih elemenata važnih za implementaciju Kulture pravičnosti.

Povjerenstvo je prepoznalo negativan utjecaj postojećeg dizajna zračnog prostora na sigurnost zračnog prometa te je u narednom periodu intenziviralo koordinaciju i aktivnosti s Povjerenstvom za upravljanje zračnim prostorom koje je osnovalo radnu grupu sastavljenu od predstavnika MORH-a i HKZP-a, koja je pripremila konkretne prijedloge i izradila analizu utjecaja na sigurnost. Zaključeno da projekt uvođenja klase E (ili podizanja visine sloja G) i reorganizacija zračnog prostora ne napreduje željenom brzinom zbog različita stajališta involviranih subjekata.

Tijekom 2015. godine Povjerenstvo je razmatralo i rizike povezane s korištenjem interventnih helidroma. Temeljem zaključaka sa sastanka Povjerenstva, HACZ je provela inspekcijske nadzore i izradila detaljnu analizu stanja koja je identificirala odstupanja u odnosu na primjenjive propise. S obzirom na stratešku važnost interventnih helidroma usuglašene su aktivnosti koje je potrebno poduzeti kako bi se dugoročno umanjili rizici korištenja istih, na način da se omogući adekvatan rok za rješavanje nesukladnosti uz informiranje operatora helidroma i svih drugih zainteresiranih strana (Ministarstvo zdravstva, MORH, lokalna zajednica, itd.). Slijetanje i uzlijetanje helikoptera na tim površinama i nakon eventualnog ukidanja odobrenja će biti moguće bez prethodnog odobrenja HACZ za slučajeve slijetanja i uzlijetanja helikoptera koji pružaju hitnu medicinsku pomoć, koji sudjeluju u operacijama potrage i spašavanja ili koji sudjeluju u gašenju požara s obzirom na odredbe Zakona o zračnom prometu koje omogućavaju izvanaerodromsko slijetanje / uzlijetanje bez odobrenja.

Povjerenstvo je razmatralo i predmet koji je zaprimilo od Povjerenstva za sprječavanje sudara zrakoplova i ptica koje se je obratilo i MPPI kao osnivaču, kao i HACZ-u. Povjerenstvo za sprječavanje sudara zrakoplova i ptica traži smjernice oko daljnjeg načina rada i financiranja Povjerenstva za sprječavanje sudara zrakoplova i ptica. Razmotrene su potrebe i mogući

modeli za nastavak rada Povjerenstva za sprječavanje sudara zrakoplova i ptica. Povjerenstvo je predložilo MMPI-u koje ga je i osnovalo ukidanje rada Povjerenstva za sprječavanje sudara zrakoplova i ptica. Povjerenstvo je zaključilo kako ukoliko bude postojala dostatna inicijativa (prvenstveno od strane operatora aerodroma i operatora zrakoplova) za osnivanje tijela na volonterskoj bazi, sva tijela mogu, sukladno svojim mogućnostima i interesima, poduprijeti nastavak djelovanja.

Tijekom 2015. godine predložene su izmjene i dopune Poslovnika o radu Povjerenstva iz 2011. godine od kojih su najvažnije promjene vezane uz izmjene nadležnosti Povjerenstva u skladu s odredbama članka 58. Zakona o zračnom prometu, te jasnije definiranje obveze članova Povjerenstva glede izvješćivanja matičnih organizacija. Povjerenstvo je jednoglasno usvojilo nacrt izmjena Poslovnika.

Tijekom 2016. godine održana su tri sastanka Povjerenstva kako slijedi:

16. sastanak – 13.05.2016.

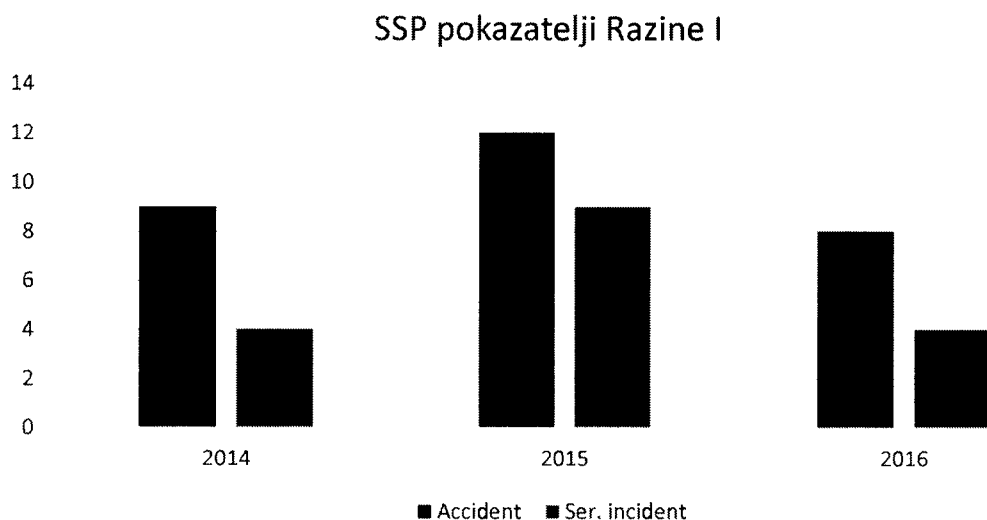
17. sastanak – 14.07.2016.

18. sastanak – 16.09.2016.

Na svim sastancima Povjerenstva praćen je status provedbe aktivnosti prema Planu sigurnosti, te su analizirana periodička izvješća o stanju sigurnosti u zračnom prometu. Svi prijavljeni događaji razvrstavaju se po pokazateljima definiranim u Nacionalnom programu sigurnosti zračnog prometa.

Prva razina pokazatelja performanse sigurnosti (Safety Performance Indicators - SPI) su podaci o broju nesreća i ozbiljnih nezgoda u određenom vremenskom razdoblju.

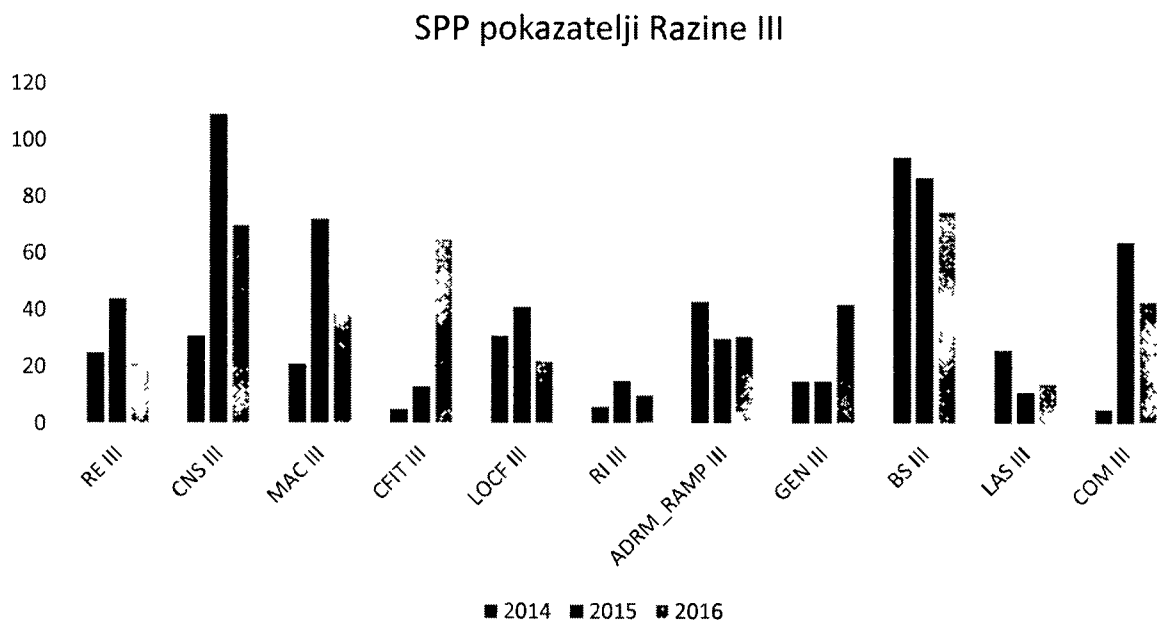
Slika 1: Pregled učestalosti pokazatelja performanse sigurnosti Razine I za 2014., 2015. i 2016. godinu

Obzirom kako nisu završene istrage i izdana završna izvješća temeljem kojih bi se mogli uočiti zajednički uzroci ili sustavni problemi, Povjerenstvo je tijekom 2016. godine aktivnosti fokusiralo na promociju sigurnosti u domeni generalne avijacije gdje su i zabilježene sve nesreće i ozbiljne nezgode, te je kroz izmjene Plana sigurnosti predložilo proširenje aktivnosti u ovoj domeni.

Tijekom 2016. godine zaprimljeno je i obrađeno ukupno 581 izvješće o događajima povezanim sa sigurnošću, što predstavlja blagi pad broj izvješća u odnosu na 2015. godinu. Jedan od razloga pada broja izvješća je i stupanje na snagu Implementacijske Uredbe (EU) br. 1018/2015 koja je precizirala događaje koji se obavezno moraju prijaviti i tko ih treba prijaviti. Treća razina SPI su pokazatelji vezani uz praćenje definiranih specifičnih događaja prema određenim kategorijama, kako je definirano u Nacionalnom programu sigurnosti zračnog prometa. To su događaji koji mogu predstavljati rizik za sigurnost zrakoplovstva, a koji prema procjeni rizika nisu kategorizirani kao nezgode.

Slika 2: Pregled učestalosti pokazatelja performanse sigurnosti Razine III za 2014., 2015. i 2016. godinu

Podaci prikupljeni temeljem sustava dobrovoljnog i obveznog izvješćivanja nisu ukazivali na značajne negativne trendove u odnosu na prethodne godine, no primijećen je trend smanjenja broja izvješća od strane pojedinih subjekata.

Svi događaji koji su zaprimljeni kroz sustav obveznog i dobrovoljnog izvješćivanja su niže razine ozbiljnosti i niske razine rizika.

U ovom razdoblju bilježi se povećanje broja izvješća vezanih uz aktivaciju sustava upozorenja GPWS (sustav za upozoravanje na opasno približavanje zemlji) koji se prate preko pokazatelja sigurnosti CFIT (treća razina), te se u skladu s provedenim analizama poduzimaju odgovarajuće mjere. Radi se o događajima koji su niske razine rizika (4E), za koje se u skladu s provedenim analizama poduzimaju odgovarajuće mjere i prati njihova efikasnost.

Događaji iz domene generalne avijacije (GEN) su u blagom porastu. No, uglavnom se radi o događajima koje je prijavila HKZP, a tiču se nepridržavanja naredbi kontrole letenja, problema u komunikaciji i neodobrenog upada u kontrolirani zračni prostor. Izvješćivanje od strane pripadnika generalne avijacije je dosta slabo, te je zaključeno da HACZ i dalje treba raditi na promociji važnosti izvješćivanja u ovom segmentu avijacije.

Mali broj prijavljenih događaja u generalnoj avijaciji ne odražava pravo stanje sigurnosti jer su gotovo sve nesreće koje su se desile tijekom 2015. i 2016. godine vezane upravo za zrakoplove generalne avijacije. Zaključeno je kako će HACZ u sklopu redovnih nadzora i

prilikom organizacije radionica sa zrakoplovnom zajednicom staviti veći naglasak na promociju sustava izvješćivanja. Vezano uz podizanje razine sigurnosti i promicanje kulture sigurnosti u domeni generalne avijacije zaključeno je da će HACZ i AIN u suradnji s aeroklubovima i tijekom 2016. godine nastaviti s aktivnostima vezanim uz organizaciju tematskih radionica o rizicima sigurnosti i regulatornom okviru u području sportsko-rekreativnog zrakoplovstva.

Članovi Povjerenstva su izradili nacrt izmjene i dopune Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu i usuglasili nove aktivnosti u Planu sigurnosti za razdoblje 2017.- 2020., koji je sastavni dio Nacionalnog programa.

Utvrđeno je kako nije potrebno uvoditi nove indikatore obzirom da postojeći u dovoljnoj mjeri omogućavaju provedbu analiza, te kako uvođenje novih ne bi u značajnoj mjeri (obzirom na veličinu industrije) pridonijelo izvođenju zaključaka o prisutnim rizicima. Definirane su nove teme za unaprjeđenje sigurnosti „Safety Issue“ (u daljnjem tekstu: SI), kao što su: integracija sustava bespilotnih zrakoplova (UAS), složenost regulatornog okvira (REG) i definiranje nadležnosti za provedbu obveza iz Uredbe (Eu) br. 996/2010 oko uspostave nacionalnog plana hitnih mjera u slučaju nesreće zrakoplova. Usuglašene su i dodatne aktivnosti u vezi sa FDM (praćenje podataka s leta) analizama u SI-ima koji se odnose na CFIT, MAC, LOCF, RI.

Nacrt Programa je jednoglasno usvojen od strane prisutnih članova Povjerenstva, te je dogovoreno da će isti, prije upućivanja nacrta spomenutog dokumenta u postupak usvajanja, biti prvo prezentiran novim članovima Povjerenstva - predstavnicima MMPI i DUZS nakon što isti budu imenovani Odlukom Vlade.

Članovi Povjerenstva su izradili i usvojili nacrt Izvješća o radu Povjerenstva za 2015. godinu. Na nacrt Izvješća o radu Povjerenstva su krajem lipnja 2016. godine zatražene primjedbe i mišljenja MMPI, Ministarstva financija, Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva gospodarstva, MORH, DUZS, te AIN.

Vezano uz mogući negativan utjecaj postojećeg dizajna zračnog prostora na sigurnost zračnog prometa čije se rješavanje prati u koordinaciji s Povjerenstvom za upravljanje zračnim prostorom utvrđeno je da pitanje reorganizacije zračnog prostora nije sigurnosno pitanje, ali da bi se reorganizacijom mogli riješiti problemi koji su uočeni i EASA standardizacijskom posjetom. U postupku reorganizacije zračnog prostora veliku pažnju treba posvetiti problematici vezanoj uz štićenje granica, te fleksibilnosti upotrebe zračnog prostora za vojne operacije, što će biti i glavna tema radne skupine koju je osnovalo Povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom.

U skladu s navedenim, a u cilju izbjegavanja preklapanja područja djelovanja odlučeno je da će Povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom osigurati i pratiti provedbu daljnjih aktivnosti u vezi s ovom problematikom.

Nastavno na aktivnosti poduzete tijekom 2015. godine, Povjerenstvo je i tijekom 2016. godine razmatralo rizike povezane s korištenjem interventnih helidroma. S obzirom na stratešku važnost interventnih helidroma usuglašene su aktivnosti koje je potrebno poduzeti kako bi se dugoročno umanjili rizici korištenja istih, na način da se omogući adekvatan rok za rješavanje utvrđenih nesukladnosti uz informiranje operatora helidroma i svih drugih zainteresiranih strana (Ministarstvo zdravstva, MORH, lokalna zajednica, itd.). HACZ je u ožujku 2016. godine uputila nalog operatorima registriranih interventnih helidroma da se u roku od 6 mjeseci usklade s primjenjivim propisima i otklone utvrđene nesukladnosti kako bi mogli zadržati postojećih odobrenja.

Treba napomenuti da će slijetanje i uzlijetanje helikoptera na tim površinama i nakon eventualnog ukidanja odobrenja (u slučaju da se utvrđene nesukladnosti ne otklone) biti moguće za slučajeve slijetanja i uzlijetanja helikoptera koji pružaju hitnu medicinsku pomoć,

koji sudjeluju u operacijama potrage i spašavanja ili koji sudjeluju u gašenju požara s obzirom na odredbe Zakona o zračnom prometu.

Povjerenstvo je razmatralo prijedlog DUZS o osnivanju Povjerenstva za zaštitu i spašavanje čiji bi zadatak bio izrada Nacionalnog plana hitnih mjera u slučaju nesreće zrakoplova u skladu s obavezom iz članka 21(1) Uredbe (EU) br. 996/2010. Zaključeno je da nema potrebe za osnivanjem dodatnog Povjerenstva prije nego što se na razini države definira nadležnost za implementaciju te odredbe. Usuglašeno je da se u Planu sigurnosti definiraju aktivnosti koje bi MMPI trebalo provesti vezano uz definiranje nadležnosti za provedbu obveza iz Uredbe (EU) br. 996/2010 oko uspostave nacionalnog plana hitnih mjera u slučaju nesreće zrakoplova.

Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu sadrži i nadležnost Povjerenstva za razvoj politike potrage i spašavanja. Slijedom toga je pozvan predstavnik DUZS da na sastanku Povjerenstva održanom u srpnju 2016. godine prezentira stanje u dijelu potrage i spašavanja vezano uz: primjenjive propise, suradnju između uključenih tijela i probleme sa kojima se susreću u operativnoj provedbi.

Pitanja odgovornosti i nadležnosti treba riješiti na nacionalnoj razini, te je zaključeno da je u tom kontekstu potrebno uključivanje MMPI kako bi se jasno definirao cijeli sustav i potom analizirale potrebe izmjene propisa.

Članovima Povjerenstva predstavljen je HACZ Program promocije i unaprjeđenja zrakoplovne kulture za 2016. godinu, kao i aktivnosti koje su do tada provedene u sklopu tog programa. Program promocije i unaprjeđenja zrakoplovne kulture je imao za cilj: podizanje razine izvješćivanja, bolje razumijevanje propisa od strane industrije i veća razina implementacije (posebno u domeni generalne avijacije), unaprjeđenje sadržaja i funkcionalnosti internetske stranice HACZ i potpora inicijativama zrakoplovne zajednice.

U sklopu spomenutog programa održane su radionice, tiskani i publicirani letci „Letenje dronom“ i „Priprema leta“, poster „Priprema leta“ i „Održavanje zrakoplova“, infolist „Pripremite se za letenje!“, objavljeni kvizovi znanja i promotivni video materijal „Letenje dronom“.

Letcima, a posebno video uratkom „Letenje dronom“ se nastojalo na jednostavan način predstaviti operatorima sustava bespilotnih zrakoplova najvažnija pravila u letenju. Ovim aktivnostima napravljen je značajan iskorak prema široj populaciji sudionika u domeni letenja bespilotnih zrakoplova.

Aktivnosti usmjerene na pilote generalne avijacije imale su za cilj podići svijest o kulturi sigurnosti u zrakoplovstvu, podići razinu izvješćivanja o događajima povezanim sa sigurnošću te svijest o važnosti dobre pripreme leta koja je osnova za obavljanje svakog sigurnog leta.

Tijekom 2016. godine predložene su izmjene i dopune Poslovnika o radu Povjerenstva iz 2015. godine od kojih su najvažnije promjene vezane uz definiranje minimalnog broja sastanka Povjerenstva godišnje, te mogućnost usvajanja zapisnika uz usuglašavanje putem e-maila kako bi se izbjeglo kašnjenje u realizaciji aktivnosti. Povjerenstvo je jednoglasno usvojilo nacrt izmjena Poslovnika.

IV. IZVJEŠĆE O UTROŠKU FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA RAD POVJERENSTVA

Odlukom o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (»Narodne novine«, broj 76/2014 i 119/2015) između ostalog, utvrđena je i visina naknade za rad u Povjerenstvu za predsjednika i članove Povjerenstva.

Financijska sredstva za rad Povjerenstva planiraju se i osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske, na Razdjelu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu, Razdjel: 065 - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Programa 3113 – Razvoj sustava zračnog prometa, sa aktivnosti A570001 – Suradnja s međunarodnim organizacijama te provedba mjera razvitka zračnog prometa, sa računa: 3291 – naknada za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično, za naknadu predsjedniku i članovima za sudjelovanje u radu Povjerenstva utrošen je iznos od 93.412,29 kuna.

Iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu sa istog Razdjela: 065 - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Programa 3113 – Razvoj sustava zračnog prometa, sa aktivnosti A570001– Suradnja s međunarodnim organizacijama te provedba mjera razvitka zračnog prometa, sa računa: 3291 – naknada za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično, za naknadu predsjedniku i članovima za sudjelovanje u radu Povjerenstva utrošen je iznos od 115.841,40 kuna.

V. ZAKLJUČAK

Povjerenstvo je tijekom 2015 i 2016. godine:

- kontinuirano analiziralo statističke pokazatelje sigurnosti zračnog prometa;
- izradilo je i uputilo Vladi Republike Hrvatske prijedlog novog izdanja Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu sa pripadajućim prijedlogom Plana sigurnosti ;
- izradilo prijedlog novoga Plana sigurnosti za razdoblje 2017-2020 ;
- pratilo provedbu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu i Plana sigurnosti,
- dalo preporuke i smjernice temeljem kojih su pokrenute aktivnosti od značaja za sigurnost zračnog prometa.

U periodu 2015.- 2016. godina nastavljene su aktivnosti na uspostavi zrelog nacionalnog sustava sigurnosti zračnog prometa. Izmjenama Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu i pripadajućeg Plana sigurnosti otklonjene su uočene slabosti i nelogičnosti, te je izvršeno usklađivanje sustava sa Europskim programom i planom sigurnosti.

Novi izazovi kao npr. intenzivan razvoj i upotreba sustava bespilotnih zrakoplova, informatičke prijetnje sustavima u zračnom prometu „cyber security,“ kontinuirana potreba praćenja i usklađivanja s Europskim Programom i planom sigurnosti, te sa zahtjevima EU Uredbi generiraju nadalje potrebu izmjene Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu uključujući i Plan te aktivnosti za osiguranje prihvatljive razine sigurnosti.

Predsjednik Povjerenstva

Ante Lažeta